

Toezicht en handhaving in de openbare ruimte 2020 -2022

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	3
2. Visie op toezicht en handhaving in de openbare ruimte.....	4
2.1 Team handhaving werkt gebiedsgericht	4
2.2 Team handhaving werkt risico- en informatie gestuurd	5
2.3 Team Handhaving draagt bij een leefbaar West Betuwe.....	6
2.4 Team handhaving draagt bij aan een veilig West Betuwe	7
2.5 Landelijke ontwikkelingen	8
3. Nalevingsstrategie West Betuwe	9
3.1 Toezichtstrategie	9
3.2 Handhavingsstrategie.....	9
3.3 Sanctiestrategie	9
3.3.1 Strafrechtelijke handhaving	10
3.3.2 Bestuursrechtelijke handhaving.....	10
3.3.3 Optimaal gebruiken bevoegdheden politie en handhaving.....	10
4. Eén team toezicht en handhaving openbare ruimte	11
4.1 Handhavers zijn breed inzetbaar.....	11
4.2 Handhavers werken zelfstandig en in duo's waar nodig.....	11
4.3 Handhavers met taakaccenten.....	11
4.4 Werktijden.....	11
4.5 Benodigde formatie handhaving.....	12
Bijlage 1. Handhavingsmatrix.....	13

1. Inleiding

Voor u ligt het beleidsplan toezicht en handhaving in de openbare ruimte. Dit beleidsplan maakt inzichtelijk op welke taken de handhavers in de periode 2020-2022 ingezet worden en op welke wijze we de samenwerking met lokale partners organiseren. De VNG heeft in haar visie 'Handhaver 2020: sterk in de openbare ruimte' de gewenste doorontwikkeling geschetst van handhaving. In dit beleidsplan is deze visie geïntegreerd.

De gemeente handhaaft op een groot aantal beleidsterreinen. Dit beleidsplan gaat over het handhaven van de openbare ruimte. Dit beleidsplan gaat daarmee niet over het handhaven van de fysieke bouwomgeving en het milieu (door de Omgevingsdienst), sociale fraude en leerplicht (door het Sociaal domein). Wel wordt op deze gebieden samengewerkt met elkaar.

Met het samenvoegen van Lingewaal, Neerijnen en Geldermalsen tot West Betuwe is het nodig om te komen tot één toezicht- en handhavingsorganisatie voor de openbare ruimte in West Betuwe. In 2019 is één team handhaving openbare ruimte ontstaan, waarbij de uitvoering is afgestemd op de in West Betuwe vastgestelde prioriteiten. Uitgangspunten daarbij zijn risico- en informatiegestuurd handhaven samen met relevante ketenpartners op leefbaar en veilig. In dit beleidsplan zijn de bestuurlijke prioriteiten onderbouwd opgenomen.

De afgelopen jaren is de politie minder taken op leefbaarheid gaan uitvoeren. De politie richt zich in toenemende mate op de zwaardere strafrechtelijke delicten met hoge maatschappelijke impact (high impact crimes). Gemeenten zijn daarom taken op het gebied van leefbaarheid zelf gaan uitvoeren. In de afgelopen jaren zijn daarnaast door de Rijksoverheid meer handhavingstaken aan gemeenten toegewezen. Voorbeelden zijn de drank- en horecawet controle, de regie op ondermijning, de controle op seksinrichtingen, de controle op het opkoopregister en de landelijke adreshouding.

De politie heeft uitgebreide strafrechtelijke bevoegdheden. Het feit dat gemeenten daarnaast bestuursrechtelijke maatregelen kunnen opleggen en handhavers tevens een aantal strafrechtelijke bevoegdheden hebben, maakt dat politie en handhavers elkaar aanvullen bij het handhaven van de leefbaarheid, de openbare orde en veiligheid. Daarmee opereert de handhaver ook steeds vaker op het gebied van de openbare orde en veiligheid.

Leeswijzer

Als eerste worden de visie en de uitgangspunten beschreven waarop handhaving nodig is. Dit wordt vervolgens uitgewerkt in de thema's leefbare, schone, veilige en aantrekkelijke leefomgeving. Daarna schetsen we de uitvoeringsstrategie, gevolgd door de toe te passen handhavingstrategie.

2. Visie op toezicht en handhaving in de openbare ruimte

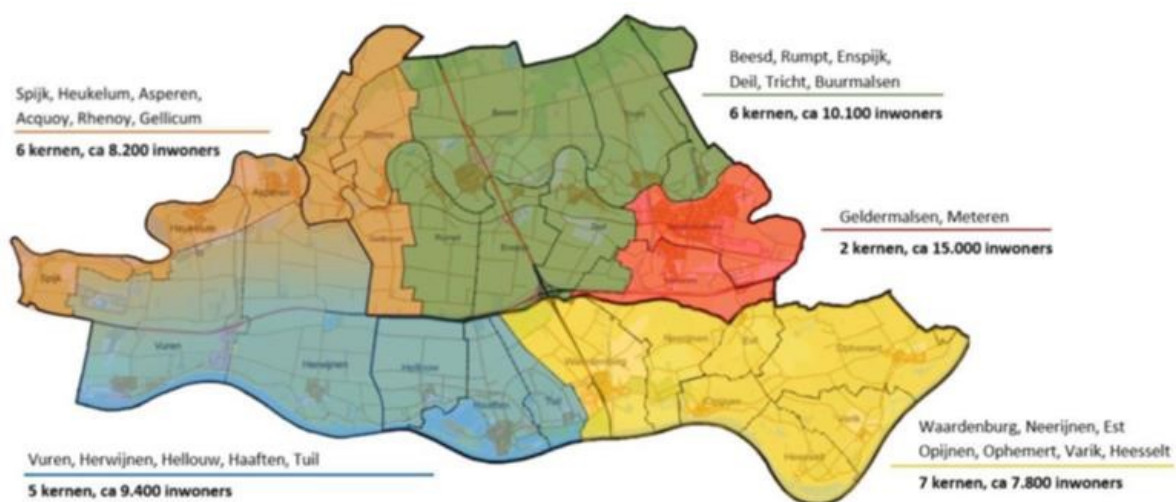
De visie op toezicht en handhaving in de openbare ruimte in West Betuwe is 'het bevorderen van een leefbaar, schoon en veilig West Betuwe'. Daarbij richten we ons op de volgende uitgangspunten:

1. Toezicht en handhaving wordt gebiedsgericht vormgegeven met voor inwoners en ketenpartners aanspreekbare handhavers.
2. De inzet van toezicht en handhaving wordt informatie- en risicogestuurd.
3. Toezicht en handhaving maakt onderdeel uit van de veiligheidsketen vanuit een signalerende rol en vanuit de bestuursrechtelijke bevoegdheden.

Handhavers dragen bij aan het bevorderen van de naleving van wet- en regelgeving door in gesprek te gaan met overtreders. Als handhavend optreden nodig is, maken handhavers bewust gebruik van hun strafrechtelijke of bestuursrechtelijke bevoegdheden. Handhaving werkt nauw samen met de politie op thema's die de openbare orde en veiligheid raken. Op het gebied van de leefbaarheid en veiligheid werkt handhaving nauw samen met gemeentelijke teams en andere partners. Handhaving bouwt een informatiepositie op waardoor zij in staat is om politie en betrokken partijen te informeren.

2.1 Team handhaving werkt gebiedsgericht

De gemeente West Betuwe wil in directe verbinding met haar inwoners, ondernemers en organisaties staan en de kracht uit de samenleving benutten. De samenleving krijgt ruimte en vertrouwen om zelf initiatieven te ontplooiën, waarbij de gemeente ondersteunt daar waar nodig. Om dit te verwezenlijken gaat West Betuwe 'gebiedsgericht werken'. De 5 gebieden in West Betuwe krijgen elk een herkenbare en aanspreekbare gebiedsboa.

De handhaver voldoet daarbij aan de dienstverlenende principes zoals aangegeven in het dienstverleningsconcept West Betuwe, die in het West Betuws werken nog verder uitgewerkt wordt. Handhavers staan letterlijk en figuurlijk dicht bij inwoners, ondernemers en organisaties. Elke handhaver is gebiedsverantwoordelijk en is zichtbaar aanwezig in de kernen en het buitengebied. Handhavers lopen, fietsen of rijden in een opvallende surveillanceauto, spreken met inwoners en ondernemers, signaleren overlastsituaties en krijgen signalen over meer sociaal

gerelateerde problematiek. De handhaver kent de problematiek van de kernen en weet wat er speelt. De handhaver heeft persoonlijk contact met inwoners en kent leden van jeugdgroepen. Handhavers brengen inwoners zo snel mogelijk in contact met partners die weten waar de vraag van de inwoner over gaat: de handhaver staat in nauw contact met de gebiedsmakelaar, de gebiedsbeheerder, de wijkagent, de medewerker integrale veiligheid, de gebiedsverantwoordelijke wethouder en de burgemeester.

2.2 Team handhaving werkt risico- en informatie gestuurd

Onder risico- en informatie gestuurd handhaven (RIGH) verstaan we: 'Informatie en kennis verzamelen, delen en analyseren om op basis van overzicht en inzicht beslissingen te nemen over een effectieve aanpak van leefbaarheids- en veiligheidsproblemen'. De definitie bevat een aantal kenmerken.

- De inzet van de dagelijkse werkzaamheden in de openbare ruimte is gebaseerd op de gemeentelijke informatiepositie. De gemeente analyseert alle beschikbare informatie over specifieke onderwerpen, locaties en doelgroepen en bepaalt daarmee of en welke actie er ondernomen worden.
- Onder informatie verzamelen verstaan we het vastleggen van gegevens door handhavers over personen, kentekens, waarschuwingen, bonnen en waarnemingen, informatiedeling met de politie over bijvoorbeeld inbraken en verdachte personen, het verzamelen van informatie benodigd voor de aanpak van ondermijning en jeugdgroepen. Dit vindt uiteraard plaats binnen de strafrechtelijke en bestuursrechtelijke bevoegdheden van handhavers en binnen de kaders van de AVG.
- De inzet van handhavers vindt risico-gestuurd plaats. Mede op basis van de informatiepositie van handhaving stelt de gemeente vast waar de grootste risico's kunnen optreden. Het risico is: de kans dat er een verstoring plaatsvindt van de leefbaarheid of veiligheid *keer* het effect dat het risico heeft voor een leefbare, veilige, schone en hele leefomgeving.
- Het delen van informatie gebeurt binnen de bevoegdheden. Politie en handhaving hebben op grond van hun bevoegdheden mogelijkheden om informatie te delen. Bij escalatie van overlast kan de lokale driehoek (burgemeester, officier van justitie en de districtschef politie) besluiten tot het opstellen van een plan van aanpak, waarbij meer informatie gedeeld kan worden door betrokkenen bij deze aanpak. Om dit mogelijk te maken wordt een proces voorbereid om in een convenant het delen van informatie onder strikte voorwaarden mogelijk te maken. Dit

wordt nu door team Integrale Veiligheid en Rampenbestrijding (IVR) met het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CVV) voorbereid.

- Het nemen van beslissingen over een effectieve aanpak vindt plaats met betrokken partners. Binnen de aanpak krijgt elke partner zijn rol. Tijdens het uitvoeren van het plan van aanpak worden de resultaten en effecten gemeten. Waar nodig vindt bijstelling van de aanpak plaats. De resultaten worden bestuurlijk teruggekoppeld.
- Op operationeel niveau wordt de informatiepositie gebruikt tijdens het werk door de handhavers. De handhavers hebben inzicht in interventies op locatie-, persoons- en kentekenniveau. Ook hebben zij inzicht in vergunningen en ontheffingen, zodat zij buiten effectief kunnen optreden. Tijdens het werk bouwen zij tevens aan de informatiepositie, door bijzonderheden, waarschuwingen, bonnen en meldingen aan derden te registreren.

2.3 Team Handhaving draagt bij een leefbaar West Betuwe

Handhaving levert een bijdrage aan een prettig leefklimaat. Zij stimuleert inwoners en ondernemers om de leefbaarheid in hun omgeving te bevorderen. Met name wanneer de leefbaarheid en/of veiligheid onder druk staat zorgt de handhaver ervoor dat dit niet escaleert of dat overlastsituaties verminderen of opgeheven worden.

Het gaat daarbij om de volgende taken:

- Handhaven van vergunningen, zoals uitstallingen en openingstijden.
- Handhavend optreden bij kleinere overtredingen, zoals fietsen in voetgangersgebied.
- Loslopende honden en het niet opruimen van uitwerpselen van honden.
- (Zwerf)afval, bijplaatsingen en minicontainers in de openbare ruimte. (deze werkzaamheden worden grotendeels uitgevoerd door AVRI)
- Verwijderen van weesfietsen, fietswrakken en hinderlijk geparkeerde fietsen.
- Handhaven bij overhangend groen in de openbare ruimte. Stoepen dienen toegankelijk te zijn en het groen mag niet leiden tot verkeersonveilige situaties.
- Controle op het gebruik van alcohol onder de 18 jaar in de openbare ruimte. Doorverwijzen van jongeren naar HALT voor overlast en/of alcoholgebruik.
- Controle van commerciële en para-commerciële instellingen op de drank- en horecawet.
- In het kader van woonoverlast heeft de handhaver een signalerende rol. De handhaver schakelt buurtbemiddeling in bij problemen tussen inwoners in de straat. De handhaver heeft geen bevoegdheden om achter de voordeur handhavend op te treden. Dat laatste valt onder de bevoegdheden van de politie.
- Handhavers zijn mede de oren en ogen voor het sociaal domein voor het signaleren van vereenzaming en/of verwarde personen. Handhavers spreken deze personen aan en informeren waar nodig hulpverleners.
- Handhavers hebben een signalerende en handhavende rol bij personen die in de openbare ruimte (mogelijk) overlast en/of een onveilig gevoel veroorzaken bij inwoners, zoals jeugdgroepen en personen zonder vaste woon- en verblijfplaats.

West Betuwe hecht grote waarde aan een goede bereikbaarheid en een vlotte verkeersdoorstroming. Handhaving draagt bij aan:

- De bereikbaarheid van de locatie. Hinderlijk geparkeerde voertuigen worden bekeurd of weggesleept wanneer deze verkeersgevaarlijk staan.

- Toezicht op parkeren. Handhaving draagt bij aan het signaleren van locaties waar de bereikbaarheid onder druk komt te staan. Handhaving treedt op tegen eigenaren van voertuigen, aanhangwagens, caravans en campers die deze verkeerd parkeren of te lang een parkeerplek bezetten.
- Het toezien op grote voertuigen die op verkeerde plaatsen staan. □ Het uitvoeren van het fiscale parkeertoezicht in Geldermalsen.
- Het toezien op vergunningen die verleend zijn bij het plaatsen van steigers, containers, bouwketen en dergelijke in de openbare ruimte.

Waar nodig adviseert handhaving andere gemeentelijke teams over mogelijke problemen die (dreigen te) ontstaan op bereikbaarheid.

Naast de handhavende taken is de handhaver vooral ook een gastheer/-vrouw voor inwoners. De handhaver wijst inwoners en bezoekers de weg en zorgt er mede voor dat evenementen ordelijk verlopen. De aanwezigheid van handhavers werkt vaak al preventief om overlast te voorkomen.

2.4 Team handhaving draagt bij aan een veilig West Betuwe

De verantwoordelijkheid voor de handhaving van de openbare orde ligt bij de burgemeester. De lokale driehoek (burgemeester, officier van justitie en districtschef politie) bepaalt de prioriteiten voor de inzet van politie op veiligheidsthema's. Team handhaving sluit daarbij aan op de doelstellingen voor West Betuwe zoals opgenomen in het Veiligheidsbeleid 2020-2022. De handhavers van team handhaving hebben een signalerende rol en een informerende rol richting team integrale veiligheid en de politie op OOV-thema's. Handhaving is preventief aanwezig en daar waar zij bevoegd zijn treden zij handhavend op.

De handhavingsinstrumenten en acties stemmen politie en handhaving op elkaar af in een gezamenlijke aanpak wanneer het gaat over onveiligheid. In die aanpak wordt waar mogelijk ook buurtpreventie en buurtbemiddeling betrokken. De gemeente zet bestuursrechtelijke handhaving in als sanctie-instrument (zie paragraaf 'Bestuursrechtelijke handhaving'). Als handhaving een bestuurlijk handhavingsinstrument inzet, wordt het team Integrale Veiligheid daarover geïnformeerd. De inzet wordt tevens afgestemd als er acties zijn waarvoor handhaving (mogelijk) assistentie van de politie nodig heeft.

Op operationeel niveau delen politie en handhaving informatie over veelplegers en personen die (jeugd)overlast veroorzaken. Handhaving zorgt voor extra ogen op straat en voor het informeren van inwoners. Handhaving betreft of informeert partners zoals buurtpreventie en buurtbemiddeling bij acties om de leefbaarheid of de veiligheid in de buurt te verbeteren.

West Betuwe intensificeert de samenwerking met de politie op de volgende gebieden:

- De aanpak van jeugdoverlast. De handhavers werken nauw samen met de gebiedsmakelaars, jongerenwerkers, Stichting Welzijn en wijkagenten in West Betuwe. De rol van de handhaver is om jeugdoverlast te signaleren en deze in het overleg te bespreken. Daar waar de rol van de jongerenwerker zich richt op zorg, de rol van de politie op sanctioneren, ligt de rol van de handhaver op het contact maken, aanspreken, verwijzen en in kaart brengen van de jeugdgroepen.
- De aanpak van ondermijnende activiteiten. Een groot gevaar voor de samenleving is de vermenging van onder- en bovenwereld. Die kapper, wasserette of dat restaurant waar je nooit

een klant naar binnen ziet gaan. De boerenshuur die wordt verhuurd en waarvan de ramen zijn afgeplakt. Een asociale familie die een hele straat of dorp intimideert. Illegaal gokken, hennepkwekerijen, drugsdealers en illegale huur, prostitutie en illegale bewoning. Een landelijke gemeente is kwetsbaar. Met meer verwachte leegstand wordt het buitengebied aantrekkelijk voor criminelen. Boeren worden benaderd door criminelen met de vraag of er een hennepkwekerij of drugslab gevestigd mag worden op hun boerderij. Of om auto's te stallen. Daarbij worden forse bedragen aangeboden. Het afval dat vrijkomt bij de productie van synthetische drugs wordt gedumpt in de natuur, wat niet alleen grote kosten met zich meebrengt als het afval moet worden opgeruimd. De ondermijningsproblematiek krijgt steeds ruimere aandacht binnen gemeenten. Ook voor West Betuwe is een ondermijningsbeeld opgeleverd. Met het grote buitengebied en de vele uitvalswegen is West Betuwe ook een (in potentie) gebied waar ondermijning een rol speelt. Handhaving speelt een proactieve rol bij het signaleren van ondermijning en het deelnemen in interventieteams. Daardoor draagt handhaving bij aan het opbouwen van het dossier, wat gebruikt kan worden voor het melden bij het Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC). Team handhaving participeert in het lokale afstemmingsoverleg in West Betuwe over de ondermijning, het Intergemeentelijk Projectteam (IGP).

- Vanuit de toezichthoudende rol voert de handhaver adresonderzoek uit (landelijke aanpak adreskwaliteit LAA). Daarmee draagt handhaving bij aan het verhogen van de kwaliteit van adresgegevens en het bestrijden van adresgerelateerde fraude.
- De inzet van handhaving bij B- en C-evenementen. De handhaver zorgt, indien gewenst voor de schouw en is preventief aanwezig. Op de controle van kleine (A-) evenementen zoals straatbarbecues wordt, op voorhand, geen actieve inzet gepleegd. Tijdens de surveillance wordt hierop toegezien als de handhaver dit tegenkomt.
- Toezicht tijdens het donkere dagen offensief en de dagen rondom de jaarwisseling.
- Extra toezicht in gebieden met inbraken, het informeren van inwoners en zichtbare aanwezigheid. Met politie worden daderprofielen uitgewisseld. Potentiele verdachten worden gecontroleerd op het bij zich hebben van inbrekerswerktuig. Als dat het geval is volgt bestuurlijke handhaving, namelijk door het opleggen van dwangsommen.

2.5 Landelijke ontwikkelingen

Op dit moment buigt Den Haag zich over een aantal VNG-voorstellen, waarin voorgesteld wordt om handhavers tevens bevoegd te maken voor kleine overtredingen en om handhavers bevoegdheden uit meerdere domeinen toe te kennen. Als dit doorgaat kunnen handhavers meer overtredingen strafrechtelijk aanpakken (zoals fietsen zonder licht, te hard rijden e.d.). Inmiddels heeft de minister een aantal gemeenten gevraagd om voorstellen voor pilots met uitbreiding van de bevoegdheden.

West Betuwe volgt deze ontwikkelingen. Daarnaast speelt de discussie over het gebruik van geweldsmiddelen door handhavers, zoals wapenstok en pepperspray. Binnen West Betuwe zijn er tot nu toe geen geweldsincidenten geweest tegen handhavers. Om die reden zien wij voornamelijk geen noodzaak om handhavers met extra geweldsmiddelen uit te rusten.

3. Nalevingsstrategie West Betuwe

Gemeente West Betuwe hanteert een nalevingstrategie. Deze strategie maakt inzichtelijk hoe naleving bereikt wordt en wat de rol van handhaving daarbij is. De nalevingsstrategie bestaat uit een toezicht-, sanctie en handhavingsstrategie.

3.1 Toezichtstrategie

Onder de toezichtstrategie verstaan we 'het risico-gestuurd en informatiegestuurd toepassen van toezicht op de naleving van wet- en regelgeving'. Onder risico gestuurd wordt verstaan: daar waar naleving van wet- en regelgeving het meest onder druk komt te staan wordt toezicht geprioriteerd ingezet ('hotspots'). De risicoanalyse wordt veelal gemaakt met betrokken partijen zoals de lokale driehoek, politie, sociale partners en team integrale veiligheid.

Voorbeelden van risico gestuurd toezicht zijn:

- Toezicht op hotspots bij veelvoorkomende overlastlocaties, zoals hangplekken met (overlastgevende) jeugd.
- Toezicht op drank en horecawet waar (aantoonbare) vermoedens zijn van het niet naleven van de vergunning.
- Aanwezigheid op locaties waar vermoedens van ondermijning zijn.
- Extra toezicht op locaties waar vervuiling optreedt, bijvoorbeeld door bijplaatsingen of uitwerpselen.

3.2 Handhavingsstrategie

Een optimaal handhavingsbeleid is gericht op preventie. De gemeente wil in deze beleidsperiode het naleefgedrag van inwoners en ondernemers verbeteren. Preventie is een leidende strategie. Daarvoor is van belang dat inwoners en ondernemers de regels kennen en er bij hen ook commitment is om de regels na te leven. Dit betekent dat de gemeente sterk inzet op voorlichting en het stimuleren van vrijwillige naleving. Zo richten handhavingsacties zich niet alleen op fout gedrag, maar krijgt gewenst gedrag ook aandacht.

Handhavingscommunicatie zet de gemeente dan ook als volwaardig instrument in. Hiermee wordt geprobeerd om overtredingen zoveel mogelijk te voorkomen, waardoor handhaving achteraf minder nodig is. Door handhavingsacties van tevoren aan te kondigen, controleresultaten openbaar te maken en andere specifieke preventieacties wordt geprobeerd het naleefgedrag positief te beïnvloeden.

De gemeente West Betuwe is duidelijk naar inwoners en ondernemers over wat wel en niet is toegestaan. Bij geconstateerde overtredingen handelen handhavers consequent en voorspelbaar. Vergelijkbare situaties handelt de gemeente (in principe) op vergelijkbare wijze af. Hiermee worden willekeur en rechtsongelijkheid voorkomen.

3.3 Sanctiestrategie

Handhavers zijn er voor een leefbare en veilige omgeving voor de burger. Soms dient er tegen diezelfde burger opgetreden te worden als deze zich niet aan de wet- regelgeving houdt.

3.3.1 Strafrechtelijke handhaving

Handhavers zijn bevoegd om op een aantal feiten uit het strafrecht op te treden. Deze feiten hebben allen een relatie tot leefbaarheid. Het opleggen van strafrechtelijke boetes is een middel dat handhaving kan inzetten om het naleefgedrag te bevorderen. Handhavers leggen boetes op als er sprake is van bewust overtreden van wet- en regelgeving, zoals foutparkeren en het niet opruimen van uitwerpselen van honden. In principe wordt eerst strafrechtelijk opgetreden (het opleggen van een boete) voordat het bestuursrechtelijke handhaving wordt toegepast.

3.3.2 Bestuursrechtelijke handhaving

Het bestuursrechtelijke instrument kan worden ingezet als strafrechtelijke optreden niet leidt tot het gewenste nalevingsgedrag of als er acute overlast ontstaat met risico's voor de veiligheid en leefbaarheid, bijvoorbeeld:

- Een inwoner die weigert overhangend groen te verwijderen kan een dwangsom opgelegd krijgen als deze de overtreding niet zelf tenietdoet (last onder dwangsom).
- Inwoners die hardnekkig hun aanhangwagen in strijd met de APV parkeren kunnen een dwangsom opgelegd krijgen (last onder dwangsom).
- De gemeente kan daarna alsnog besluiten de aanhangwagen te laten verwijderen en de kosten te verhalen op de overtreder (last onder bestuursdwang).
- Het weghalen van weesfietsen (last onder bestuursdwang).

Het bestuur kan zelf besluiten wanneer zij dwangsommen oplegt en de hoogte ervan vaststellen via de APV. In de beleidsperiode 2020-2022 wordt gekeken waar de bestuurlijke handhaving effectief ingezet kan worden.

3.3.3 Optimaal gebruiken bevoegdheden politie en handhaving

Zie ook bijlage 1 'De handhavingmatrix' voor verdere toelichting op de keuze voor inzet van strafrecht versus bestuursrechtelijke handhaving. Deze matrix laat zien dat de samenwerking met de politie op veiligheid van belang is vanwege de bevoegdheden. Handhaving kan op een beperkt aantal feiten strafrechtelijke optreden, terwijl de politie over ruime strafrechtelijke bevoegdheden beschikt. De gemeente kan daarentegen op grond van de APV bestuursrechtelijk optreden, daar waar de politie dat niet kan. In een aantal gevallen betekent dit een gezamenlijke inzet van politie en handhaving, met name wanneer er geweld dreigt. Ook maken politie en handhaving afspraken over het gebruik van elkaars communicatiemiddelen en om assistentie verzoeken.

4. Eén team toezicht en handhaving openbare ruimte

Het jaar 2019 is benut om de handhavingsorganisatie op orde brengen door het invullen van de formatie voor het team handhaving en het uitwerken van dit beleid. In 2020 ligt het accent op het uitvoeren van alle in dit plan genoemde taken. Tevens dienen de middelen op orde worden gebracht om de toezicht- en handhavingstaken efficiënt en effectief uit te voeren. In dit hoofdstuk geven we het kader voor de wijze waarop en wanneer handhaving werkt en wat daarvoor aanvullend nodig is.

4.1 Handhavers zijn breed inzetbaar

Handhavers worden op een breed en integraal takenpakket ingezet. Een handhaver die op een melding afgaat kijkt direct of er andere aan leefbaarheid of veiligheid gerelateerde zaken spelen. Handhavers zijn zichtbaar aanwezig en aanspreekbaar voor inwoners. Zij leggen waarnemingen vast en schakelen ketenpartners in wanneer dat nodig is.

4.2 Handhavers werken zelfstandig en in duo's waar nodig

Handhavers werken zoveel mogelijk zelfstandig als het kan. West Betuwe is een relatief rustige gemeente met geen tot weinig geweldsincidenten. Handhavers worden continu getraind in effectief communiceren (geweldsbeheersing) en beschikken over communicatiemiddelen met de politie, zodat ondersteuning snel ter plaatse is als het nodig is. Bij situaties met een hoger risico op escalatie gaan handhavers in duo's met elkaar op pad.

4.3 Handhavers met taakaccenten

Een aantal handhavers heeft taakaccenten. Handhavers met een taakaccent voeren dezelfde brede taken uit als de handhavers zonder taakaccent, zij hebben echter aanvullende opleidingen om in bepaalde situaties effectief op te kunnen treden. Soms zijn daarvoor extra bevoegdheden nodig. We onderkennen de volgende taakaccenten:

- Enkele handhavers hebben een taakaccent 'Drank- & horecawet. Deze handhavers richten zich op de controle van de cafés, restaurants en hotels op het voldoen aan de drank- en horecawet. Ook worden para-commerciële instellingen, zoals sportverenigingen, gecontroleerd op het voldoen aan de DHW.
- Inzet op het taakaccent 'jeugdboa'. Gezien de overlast van jeugd in West Betuwe worden alle handhavers getraind als jeugdboa in 2020. De jeugdboa's hebben een signalerende rol, spreken jongeren aan en brengen jeugdgroepen in kaart, waardoor inzicht ontstaat in negatieve en positieve personen, meelopers en leiders.
- Uitvoeren van de landelijke aanpak adreskwaliteit en controles basisregistratie personen. Handhavers kunnen voor dit taakaccent achter de voordeur kijken onder strikte voorwaarden.

4.4 Werktijden

Handhavers dienen op die momenten ingezet te worden wanneer de overlast ook daadwerkelijk aan de orde is, denk aan jeugdoverlast in de zomer, het toezicht tijdens C-evenementen, de controle op de wettelijke taken zoals openings- en schenktijden horeca en verenigingen en het gebruik van alcohol onder de 18. Het kunnen inzetten van handhavers in avonden en weekenden is afhankelijk van de beschikbare formatie. De werktijden van handhavers kunnen in deze beleidsperiode afgestemd worden op de geplande inzet mits voldoende formatie.

4.5 Benodigde formatie handhaving

Op 1 juli 2019 was er voor toezicht en handhaving (inclusief de externe inhuur) in totaal 4,2 fte beschikbaar. In vergelijking met andere gemeenten is het aantal fte voor handhaving laag. Een vaak gehanteerde ondergrens voor handhaving is de regel die politie stelt voor het aantal wijkagenten: 1 wijkagent op 5.000 inwoners. In dit beleidsplan staan meer taken genoemd dan de taken waarop handhaving tot op heden is ingezet. Elk jaar bepaalt het bestuur daarom op welke taken handhaving wordt ingezet. Dit wordt vastgelegd in het handhavingsuitvoeringsplan (HUP). Hierbij wordt tevens aangegeven in hoeverre de capaciteit toereikend is voor het uitvoeren van de taken.

Voor het berekenen van de benodigde capaciteit toezicht en handhaving in de openbare ruimte zijn de volgende variabelen meegenomen:

Uitvoeren wettelijke taken:

1. Drank en horecacontroles
2. Controle seksinrichtingen en prostitutie
3. Afhandelen verzoeken om handhavend optreden (AWB; handhaven APV)
4. Uitvoeren adrescontroles
5. Controle opkoopregister

Lokale keuzes:

6. Uitvoeren fiscale parkeercontrole Geldermalsen
7. Gebiedsgericht werken in West Betuwe
8. Afhandelen van meldingen van inwoners
9. Inzet toezicht en handhaving op ondermijning; signaleren en deelname integrale controles
10. Inzet handhaving in de avonden en weekenden omdat dan veel (jeugd)overlast plaatsvindt
11. Inzet handhaving op zondagen

	Wat	Minimaal	Basis	Optimaal
1.	Drank en horecacontroles	Incidenteel	Steekproef	Info-gestuurd
2.	Controle seksinrichtingen en prostitutie	Incidenteel	Steekproef	Info-gestuurd
3.	Afhandelen verzoeken om handhavend optreden	Ja	Ja	Ja
4.	Uitvoeren adrescontroles	Beperkt	Ja	Ja
5.	Controle opkoopregister	Beperkt	Ja	Ja
6.	Uitvoeren fiscale parkeercontrole	Keuze	Keuze	o.b.v. naleefgedrag
7.	Gebiedsgericht werken	Nee	Ja	Ja, volledig samenwerkingsgericht
8.	Afhandelen van meldingen van inwoners	Ja	Ja	Prioriteiten-gestuurd
9.	Inzet toezicht en handhaving op ondermijning	Nee	Beperkt inzetbaar	Ja, in samenwerking met politie
10.	Inzet handhaving in de avonden (meer boa's nodig)	Nee	Beperkte inzet	Ja, als overlast plaatsvindt aanwezig
11.	Inzet handhaving op zondagen (meer boa's nodig)	Nee	Nee	Ja, als overlast plaatsvindt aanwezig
	Maatschappelijk effect	Gericht op afhandelen meldingen en incidenten	Gericht op 'proces op orde'	Gericht op voorkomen van overlast en bevorderen veilige leefomgeving
	Aantal benodigde boa's	4	6	10

Bijlage 1. Handhavingsmatrix

De landelijke handhavingsmatrix geeft het kader aan welke handhavingsstrategie gehanteerd wordt. Daarbij wordt onderkend of er sprake is van 'onbewust overtreden' tot en met 'bewust of structureel crimineel' overtredend gedrag (horizontale as). Dat gedrag is afgezet tegen de gevolgen van dat gedrag (verticale as).

Afhankelijk van het gedrag en de gevolgen daarvan zijn er een aantal strafrechtelijke en bestuursrechtelijke instrumenten inzetbaar. Die zijn uitgewerkt in de handhavingsmatrix. In overleg met de lokale driehoek en/of in overleg met de politie wordt steeds een afweging gemaakt welk instrument ingezet wordt en wie bevoegd is om de maatregel op te leggen.

De (mogelijke)gevolgen zijn	Aanzienlijk Dreigend en/of onomkeerbaar	4	Strafrecht BSBm / PV Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen LOB, LOD Verscherpt toezicht	Strafrecht BSBm / PV Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen LOB, LOD Verscherpt toezicht	Strafrecht BSBm / PV Bestuursrecht bestraffend Exploitatieverbod / sluiting, schorsen of intrekken vergunning certificaat of erkenning Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen, LOB, LOD	Strafrecht PV Bestuursrecht bestraffend Exploitatieverbod / sluiting, schorsen of intrekken vergunning certificaat of erkenning Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen, LOB, LOD
	Van belang	3	Strafrecht BSBm / PV Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete Bestuursrecht herstellend Bestuurlijk gesprek, Waarschuwen	Strafrecht BSBm / PV Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen LOB, LOD Verscherpt toezicht	Strafrecht BSBm / PV Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen, LOB, LOD, verscherpt toezicht	Strafrecht PV Bestuursrecht bestraffend Exploitatieverbod / sluiting, schorsen of intrekken vergunning certificaat of erkenning Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen, LOB, LOD
	Beperkt	2	Bestuursrecht herstellend Aanspreken / informeren,	Strafrecht BSBm / PV Bestuursrecht herstellend Bestuurlijk gesprek, Waarschuwen	Strafrecht BSBm / PV Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen LOB, LOD Verscherpt toezicht	Strafrecht PV Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen LOB, LOD
	Vrijwel Nihil	1	Bestuursrecht herstellend Aanspreken/informeren	Bestuursrecht herstellend Aanspreken/informeren,	Strafrecht BSBm / PV Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete Bestuursrecht herstellend Bestuurlijk gesprek LOB, LOD Waarschuwen	Strafrecht PV Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete Bestuursrecht herstellend Bestuurlijk gesprek LOB, LOD Waarschuwen
			A	B	C	D
		Goedwillend - Onbedoeld - Proactief	Moet kunnen - Onverschillig	Calculerend - Bewust belemmerend en/of risico nemend	Bewust en structureel crimineel - Fraude - Oplichting - witwassen	
Gedrag van de overtreder						